

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till utvidgning av förfarandet med skattnummer och till lag om ändring av 13 § i lagen om skatteredovisning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till utvidgning av förfarandet med skattnummer och till lag om ändring av 13 § i lagen om skatteredovisning (RP 2/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- specialsakkunnig Pertti Nieminen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Päivi Kantanen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Tapani Aaltela, social- och hälsovårdsministeriet
- ledande expert Helena Hynynen, Skatteförvaltningen
- överinspektör Tommi Lehtinen, Skatteförvaltningen
- ledande skatteexpert Sami Varonen, Skatteförvaltningen
- chefsanalytiker Jouni Kytölä, Skatteförvaltningen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- verkställande direktör Elina Andersson, Meriteollisuus ry
- expert Mikko Räsänen, Finlands näringsliv rf
- skatteexpert Saara Hietanen, Finnwatch rf
- VH, ansvarig jurist Ville Wartiovaara, Byggnadsindustrin RT rf
- skatteexpert Jukka-Pekka Hellman, Företagarna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Ålands landskapsregering
- STTK rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

Betänkande FiUB 5/2021 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ny lag om skattenummer och skattenummerregistret. Vidare föreslår regeringen ändringar i arbetarskyddslagen, lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter, lagen om privata säkerhetstjänster och lagen om skatteredovisning.

Det förfarande med skattenummer som används inom byggbranschen föreslås bli infört även inom skeppsbyggnadsbranschen. Den gällande lagen om skattenummer och skattenummerregistret för byggbranschen upphävs. I stället stiftas det en ny lag om skattenummer och skattenummerregistret, där de ändringar som krävs för att utvidga tillämpningsområdet för förfarandet ingår. Arbetarskyddslagen ändras så att de skyldigheter som gäller personkort för personer som arbetar på gemensamma byggarbetsplatser och en förteckning över dem som arbetar på en gemensam byggarbetsplats utsträcks till arbete på varvsområden. I lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter och lagen om privata säkerhetstjänster görs det tekniska ändringar.

Lagen om skatteredovisning ändras så att Ålands landskapsregering och Ålands kommunförbund ges rätt att få uppgifter om den samfundsskatt som samfunden har debiterats i fråga om kommunerna i landskapet Åland.

Lagarnas avses träda i kraft den 1 juli 2022. Arbetsgivaren, den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten på ett varvsområde och en sådan person i arbete inom skeppsbyggnadsbranschen som ska antecknas i skattenummerregistret kan dock ansöka om anteckning av personen i fråga i skattenummerregistret från och med den 1 april 2022. Till skillnad från de andra lagförslagen avses ändringen av lagen om skatteredovisning träda i kraft redan den 1 januari 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar. Samtidigt understryker utskottet målen med propositionen och anser att de behövs.

Propositionen syftar till att minska den svarta sektorn inom skeppsbyggnadsbranschen. Syftet med skattenummer är dels att skattekontrollen ska utsträckas till den utländska arbetskraft som saknas i Skatteförvaltningens databas, dels att minska möjligheterna att utföra svartjobb. Skyldighet att använda personkort med skattenummer innebär att utländska arbetstagare på varvsområden kommer att omfattas av skattekontroll, eftersom de måste registreras i Skatteförvaltningens kundregister för att få skattenummer. Vid registreringen kan deras status som skattskyldiga utredas.

Enligt motiveringen till propositionen ändrades propositionen redan utifrån remissvaren vid den fortsatta beredningen. Den huvudsakliga genomföraren på en gemensam byggarbetsplats och den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten över varvsområdet framtogs då skyldigheten att övervaka att en arbetstagare är införd i skattenummerregistret som anställd inom

Betänkande FiUB 5/2021 rd

rätt bransch. I remissvaren ansågs bestämmelserna problematiska med avseende på tillsynen över efterlevnaden av skyldigheten och sanktionerna till följd av försummelse av skyldigheten.

Frågan kom också upp vid utfrågningen av sakkunniga. Utskottet anser att den valda modellen är motiverad och att tillsynsskyldigheten kan begränsas i enlighet med propositionen. Tillsynsskyldighet inom rätt bransch spelar ingen framträdande roll för skattekontrollen i anslutning till skattnummerregistret eller kampen mot den svarta sektorn. Slopade tillsynsskyldighet minskar den administrativa bördan som propositionen medför för den huvudsakliga genomföraren på en gemensam byggarbetsplats.

Det är dock motiverat att i skattnummerregistret ange om en arbetstagare eller en egenföretagare arbetar inom byggbranschen eller skeppsbyggnad. Uppgiften om bransch behövs av två orsaker. Uppgiften om bransch ger för det första Skatteförvaltningen möjlighet att övervaka den svarta sektorn effektivare. Skatteförvaltningen kan sätta in övervakningsåtgärderna bättre när den har information om en arbetstagares bransch i skattnummerregistret. För det andra behövs information om bransch när uppgifter ska utplånas i skattnummerregistret. Enligt propositionen gäller olika bestämmelser för förfarande och tidsfrist för att utplåna uppgifter i skattnummerregistret för skeppsbyggnadsbranschen respektive byggbranschen. Utskottet instämmer därför i motiveringen till propositionen och välkomnar den föreslagna modellen vad gäller datainnehållet.

Vidare vill utskottet peka på propositionens konsekvenser för de offentliga finanserna. Med proposition eftersträvas en minskning av den svarta sektorn inom skeppsbyggnadsbranschen. Effektivare skattekontroll av den svarta sektorn genererar större belopp i skatteinkomster från arbetstagare och i arbetsgivaravgifter från företag.

Enligt en utredning som gjorts av Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen har de ändringar i lagstiftningen för byggbranschen som genomförts från och med 2011, såsom omvänd moms skyldighet, skattnummerregistret samt anmälan av uppgifter om entreprenader och arbetstagare ökat lönesumman inom byggbranschen med uppskattningsvis totalt 300 miljoner euro 2015. Skatteintäkterna beräknades ha ökat med 100 miljoner euro samma år. Utskottet anser att åtgärderna för att bekämpa en svart ekonomi är omfattande, trots att de åtgärder som vidtagits inom byggbranschen är sammanhållna och det inte går att bedöma skattnummerregistrets andel av de ökade skatteintäkterna fristående från de övriga åtgärderna.

Därför är det viktigt att i fortsättningen göra en bedömning av varvens skyldighet att lämna uppgifter om sina entreprenader och anställda. Också en del av de sakkunniga föreslog att anmälningsförfarandet för arbetstagaruppgifter inom byggbranschen ska införas på varv för att effektivisera skattekontrollen och arbetarskyddstillsynen. Propositionen innehåller än så länge inga sådana bestämmelser.

Utskottet anser det vara befogat att bedöma behovet av att anmäla arbetstagaruppgifter inom varvsindustrin först när det finns mer erfarenhet av hur ett förfarande med skattnummer påverkar svartjobben på varven. Det bör också noteras att skattekontroll går att sätta in på annat sätt och överlag mer heltäckande även utan skyldighet att anmäla uppgifter om arbetstagararna, när antalet varv är mycket mindre än antalet byggarbetsplatser.

Betänkande FiUB 5/2021 rd

Vid utfrågningen av sakkunniga förordades en utvidgning av förfarandet med skattenummer till andra sektorer än varv. Utskottet hänvisar här till målen i regeringsprogrammet. Enligt regeringsprogrammet ska behovet av och förutsättningarna för att införa skattenumret kartläggas också för andra riskbranscher, till exempel turist- och restaurangbranschen. Avsikten är enligt propositionen att under 2021 för andra branscher uppdatera de tidigare utredningar om en utvidgning av skattenummerförfarandet i enlighet med skrivningen i regeringsprogrammet. Samtidigt kartläggs sådana modeller för skattenummer som eventuellt lämpar sig bättre för att effektivisera övervakningen av andra branscher. Utskottet betonar behovet av dessa åtgärder och välkomnar dem.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1–5 i proposition RP 2/2021 rd utan ändringar.

Helsingfors 11.5.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sami Savio saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Mari Holopainen gröna (delvis)
ersättare Juha Pylväs cent
ersättare Lulu Ranne saf
ersättare Janne Sankelo saml
ersättare Jussi Wihonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.